

PRESENTACION JACME TAUPIAC 16-11-2021

Me hè gò de presentar a Jacme Taupiac. E m'ei obligat, per èster just e coerent, de senyalar uns aspèctes que son presents ena sua biografia: Jacme Taupiac a ua licéncia d'espanhol e de 1977 enquia 1999 siguec er encargat deth cors de Lengua e literatura occitana ena Facultat de letres der Institut Catolic de Tolosa. A trabalhat intensament e competentament ena definicion der occitan estandard. A estat membre de diuèrses e importantes organizacions que s'an ocupat dera norma dera lengua occitana. Ath long dera sua vida a estat responsable deth sector lingüistic der Institut d'Estudis Occitans, membre deth Conselh Permanent dera Lengua Occitana, Membre deth Congrès permanent dera Lengua Occitana, membre dera Acadèmia occitana-Consistòri del Gai Saber, e d'agues. Totes eres de fòrça importància entara lengua occitana. Taupiac ei un òme de referéncia en occitanisme. Eth sòn nòm ei ath cant des nòms mès importants: Alibèrt, Mistral, Bèc, Lafont...

Però aué, se que voi ei aportar aqueres dades biografiques de Taupiac que de bèra manèra an auut relacion directa damb Catalonha e damb era mia vida, e que massa soent non gessen enes biografies generaus.

Apareish eth nòm de Taupiac ena vida des aranesi en 1982 quan damb ua Comission de Lingüistes, creada pera Generalitat de Catalonha, a un pes important ena determinacion des Nòrmes Ortografiques der aranés, qu'acaben siguen ua adaptacion dera peculiaritat aranesa ara norma classica der occitan. Aqueres senzilha Normes ortografiques, que sigueren ua ruptura dolorosa damb era normativa existenta enquia aqueth moment en Aran, inicièren un extraordinari camin de recuperacion dera lengua occitana ena Val d'Aran e en Catalonha, qu'aurie d'arténher un nivèus que non s'auien previst.

D'alavetz ença, Taupiac tostemp a estat present enes processi d'apropar, d'explicar era interdependéncia der aranés damb era lengua occitana, e dera relacion entre eth catalan e er occitan. En 2004 Taupiac escriuie que calie respectar era relacion occitanocatalana defensada per Alibèrt, Diguie que "La solucion rasonabla que deueria prepausar l'organisme encargat de la nòrma deueria èsser de tornar lo mai possible a l'unitat occitano-catalana".

Jacme Taupiac auec un papèr emblematic ena constitucion deth Grop de Lingüistica Occitana, eth GLO, creat per Resolucion dera Secretaria de

Politica Lingüística dera Generalitat de Catalonha de 2 de juriòl de 2008. Eth Grop de Lingüística Occitana auie er encargue de dar supòrt ara Secretaria de Politica Lingüística ena determinacion dera correccion lingüística ena aplicacion deth manament estatutari qu'indique qu'era lengua occitana ei oficiau en Catalonha. Entre d'autes accions cau rebrembar qu'en procès deth GLO se creèc era Comission Lingüística entara confeccion deth traductor automatic català-occità que tanta transcendéncia a auut en emplec der occitan en Catalonha. Eth GLO ère ua estructura provisionau, en tant que non se creèsse era Acadèmia dera lengua e ère constituit per persones proposades pes Regions administratives deth territòri lingüistic occitan, lo que la convertic ena estructura de normativizacion der estandard mès representativa qu'a existit jamès, entara lengua occitana, des d'un punt d'enguarda administratiu.

Era vocacion de Taupiac la portarie a que se li otorguèsse en 2014 eth Prèmi Robèrt Lafont dera Generalitat de Catalonha, pera sua trajectòria ena recèrca, estudi e foment dera lengua occitana en generau e era sua especiau relacion damb Aran.

Aguesta relacion damb Aran se hec mès pròxima damb era sua participacion coma professor enes còrsi de nivèu D qu'organizaue eth Conselh Generau d'Aran. E finalament s'a establèrt ua relacion mès intensa en tot èster nomenat Membre numerari der Institut d'Estudis Aranesi-Acadèmia aranesa dera lengua occitana, soleta estructura damb regim d'Acadèmia qu'a era encomana d'exercir era responsabilitat d'autoritat dera lengua occitana en Catalonha. Taupiac n'ei Membre numerari des der an 2014. En 2015 era Acadèmia aprovèc es Normes Ortografiques der occitan estandard. Mès endeuant aprovèrem era Gramatica e eth Vocabulari der occitan estandard. Era basa d'aqueth document de normativa ortografica ère redactat per Jacme Taupiac. Eth sòn trabalh torne a èster apreciat e valorat.

Taupiac a auut tostemp fòrça clar eth besonh dera existéncia d'ua lengua estandard que partint des principis d'Alibèrt amasse era forma d'expression majoritària en lengua occitana. I a dedicat era vida e ara mos mòstre damb aguesta Gramatica Occitana era sua solucion, es sses propòstes ara normativizacion der occitan. Occitània n'ei plen de Gramatices mès o mens dialectaus, però aguesta, de Taupiac, definís er occitan estandard, aquera lengua de comunicacion de tot er encastre lingüistic.

Laguens d'un occitanisme que non pare de cercar-se e de demanar-se entà on va, que trantalhe per trobar un estandard, quan la vò cercar, era aparicion d'aguesta òbra referenciau de Taupiac deu d'èster saludada damb satisfaccion, pera sua volontat de portar un modèl de lengua mès generau, fòrça de besonh, vista era feblesa dera lengua ath laguens dera societat e valorada era desaparicion de locutors nadius, çò que hè encara mès complicat de trobar referéncias lingüistiques valides e coerentes.

Era Acadèmia aranesa dera lengua occitana, qu'elaborèc era normativa gramaticau der occitan estandard en 2018 a analizat era Gramatica Occitana de Jacme Taupiac, en referéncia as acòrds dera Acadèmia. Aguesta analisi la trobaratz penjada ena plana web dera Acadèmia. Era analisi a concludit que:

“L'Acadèmia aranesa de la lenga occitana, en tot considerar basicament l'estat actual de la lenga occitana, ten en compte qu'es segur malaisit de prepausar un modèl de lenga estandard per l'occitan, mas que sembla rasonable de creire que la bastison d'aqueste modèl deuriá probablament èsser una barreja equilibrada de formas majoritàrias dins l'ensem occitan, en reculhir l'emplec modèrn de la lenga e comparar quand cal amb la tradicion de la lenga anciana e a l'encòp tolerar mai grandament las diferéncias dialectalas que se pòscan pausar dins qualques cases, e en tot considerar òbras de referéncia la Gramatica occitana de Loís Alibèrt e De la Gramatica d'Alibèrt a l'occitan estandard, principis gramaticals de l'occitan de l'Institut d'Estudis Aranesi-Acadèmia aranesa de la lenga occitana,

L'òbra la Gramatica Occitana de Jacme Taupiac es eiretièra d'Alibèrt, e es en granda consonància amb los acòrds de l'Acadèmia aranesa de la lenga occitana e representa un trabalh fòrça seriós, conscienciós e solid que probablament portarà a consolidar l'emplec de la lenga e subretot cal saber veire, reconéisser e apreciar l'esperit de dobertura, de conciliacion e l'onestetat de l'autor e lo fach que se diga pro clarament sens o amagar que cèrtas causidas son personalas e que los locutors causiràn fin finala, e que son eles qu'establiràn o bastiràn lo modèl estandard normatiu. E

L'Acadèmia aranesa dera lengua occitana **CONSIDERA**
que la Gramatica occitana de Jacme Taupiac es un trabalh ben elaborat, amb d'aportacions interessantas, que van dins la linha de consolidacion d'un emplec racionalista e empiric de l'occitan e que deu

èsser conselhada per l'Acadèmia aranesa de la lenga occitana, e que las consideracions de l'Acadèmia son amb lo projècte permanent de manténer una relacion amb l'autor de la Gramatica occitana amb la finalitat d'aténher de posicions comunas o almens amb la volontat de respectar sas decisions.”

Liejudes aquestes conclusions deishatz-me que hèsca ua darrèra reflexion:

Taupiac ei un referent en estandard der occitan. En Juriòl de 2020 en encastre der Institut d'Estudis Aranesi-Acadèmia aranesa dera lengua occitana hec ues consideracions sus er estandard der occitan, que decidirem de publicar peth gran sentit comun e pera sua importància sociolingüística, e que vo'les obsequiam en aquest libret. D'aquesta reflexion de Taupiac en destacam aquera idea de que: “Los trabalhs de qualques autres lingüistas presèntan en gròs los meteisses critèris. Cal citar Florian Vernet, Patric Sauzet, lo grop de l'*Academia occitana*, la seccion de l'occitan estandard de l'*Acadèmia aranesa dera lengua occitana* e lo *Congrès de la lenga occitana*. Quin que siá l'organisme o quin que siá lo “lingüista occitanista” las convergèncias per decidir çò qu'es l'occitan estandard son, de plan luènh, pus nombrosas que las divergèncias.

Acceptar l'occitan estandard, non pas a la plaça mas a costat de las autras fòrmas de lenga nòstra, e emplegar aquela fòrma neutra d'occitan cada còp que nos adreçam a un grand public, es una de las condicions per tal que contunhe de viure la pus anciana de las lengas de cultura d'Euròpa.”
